

Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht

Pedagogisch Beleidsplan

Inhoud

Inleiding	3
Visie en missie van Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht	4
Opbouw organisatie en toezicht	5
De ontwikkeling van de peuter van twee tot vier jaar	6
Cognitieve ontwikkeling	6
Taalontwikkeling.....	6
Motorische ontwikkeling.....	7
Sociaal-emotionele ontwikkeling	7
Creatieve ontwikkeling.....	8
Spel en spelen.....	8
Executieve functies en zelfregulatie.....	9
Pedagogisch handelen.....	10
Pedagogische doelen.....	10
Elk kind een mentor	11
Methoden.....	12
Piramide	12
De Vreedzame School.....	12
Opbrengstgericht Werken.....	12
Onze organisatie.....	14
Wet OKE en toezicht op kwaliteit.....	14
Klanttevredenheid.....	14
Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen	15
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	15
Locaties, omvang en eisen	15
Opleiding en training	15
Zorg, doorgaande lijn en samenwerking met partners.....	15
Ouderbetrokkenheid	16
Ouderbeleid Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht.....	17

Bijlagen

1. Werkplan
2. Intakebeleid (welkom bij ...)

Inleiding

Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht (SPD) heeft een visie op haar taak in de ondersteuning van de opvoeding van peuters van 2 tot 4 jaar. Deze visie is een richtlijn voor onze medewerkers en onze klanten. Onze medewerkers hebben deze richtlijn nodig om een eenduidig beleid te voeren en dit beleid op de verschillende locaties uit te dragen. Ouders kunnen deze richtlijn gebruiken om een bewuste keuze voor een voorschool te maken.

Om het pedagogisch beleid uit te kunnen dragen heeft SPD vooral de kennis, de inspiratie en inzet van haar medewerkers nodig. Zij scheppen het pedagogisch klimaat in de voorschool. Zij denken na over de keuze van wat gedronken en gegeten wordt. Zij organiseren activiteiten en geven structuur aan de oudercontacten.

Dit pedagogisch beleid moet meer zijn dan een theoretisch betoog. Een pedagogische visie kan niet los worden gezien van de houding van de medewerkers. Wat wij willen bereiken staat niet los van de vraag hoe wij dat wensen te bereiken. Wij zorgen ervoor dat wat op papier staat ook in de praktijk wordt uitgedragen: het beleid wordt besproken, getoetst, vertaald naar de praktijk, geëvalueerd en, indien nodig, aangepast.

Dit pedagogisch beleidsplan bestaat uit een beschrijving van onze visie en missie, een schets van de brede ontwikkeling van de peuter, ons pedagogisch handelen en de pedagogische doelen, de door ons gebruikte methoden en een beschrijving van onze organisatie.

De praktische uitwerking van het pedagogisch beleidsplan staat beschreven in de per voorschool opgestelde werkplannen. U vindt zo'n werkplan in de bijlagen. Tevens staan in de bijlagen ons uitgewerkte ouderbeleid en het intakebeleid.

Visie en missie van Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht

Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht wil kinderen van twee tot vier jaar een voor hen veilige en vertrouwde omgeving bieden en hen onder deskundige begeleiding opvangen, verzorgen en begeleiden. Wij willen de kinderen een gevoel van warmte, geborgenheid en veiligheid laten ervaren als basis voor hun ontplooiing en ontwikkeling van het zelfvertrouwen.

De daarbij gebruikte ruimte en het materiaal moet kinderen uitdagen, hun belangstelling oproepen en passen bij hun ontwikkelingsniveau.

Daarbij moet het materiaal bijdragen aan de stimulering van de ontwikkeling van het kind. Door intensieve observatie zullen eventuele ontwikkelingsproblemen snel herkend worden en aandacht krijgen. Aangevuld met het spelen zonder ouders of verzorgers, het samenzijn in een groep en het wennen aan speeltijdindeling zal de gang naar en het volgen van de basisschool vergemakkelijken. De speelzaal moet tevens een ontmoetingsplaats zijn voor ouders zodat zij kennis kunnen maken met elkaar en elkaars cultuur.

SPD streeft naar een volledige integratie van haar voorscholen binnen de verschillende basisscholen. Wij realiseren dit door te kiezen voor een aanpak waarbij er een doorgaande ontwikkelingslijn is om de overgang van de kinderen zo soepel mogelijk te laten verlopen. Tevens zijn onze locaties vrijwel allemaal fysiek in de basisschool gevestigd.

Alle activiteiten binnen SPD zijn erop gericht dat peuters zonder enige inspanning kunnen doorstromen naar het basisonderwijs. Dit betekent dat het eindniveau na de speelperiode naadloos aansluit bij het startniveau op de basisschool. De dagindeling, manier van werken en de aangeboden activiteiten op de voorscholen zijn te herkennen in het aanbod van de basisscholen. Er wordt een peutervolgsysteem gebruikt dat aansluit op het leerlingvolgsysteem van de betreffende basisschool. Dit doen we om vroegtijdig achterstanden te signaleren en te voorkomen. De overdracht van kinderen vanuit een voorschool naar de basisschool wordt zo goed mogelijk gefaciliteerd. Alle kinderen worden warm overgedragen en gegevens worden digitaal aan de basisschool doorgestuurd (met toestemming van ouders).

Opbouw organisatie en toezicht

De **algemeen directeur** is, onder toezicht van een raad van toezicht, belast met de algehele leiding van de organisatie en het besturen van de stichting.

De **Raad van Toezicht (Raad)** van SPD houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken binnen SPD. Daarnaast staat de Raad het bestuur met advies ter zijde.

De **ondernemingsraad** behartigt de belangen van het personeel en bestaat uit zes leden. De ondernemingsraad komt onderling in vergadering bijeen en voert een aantal maal per jaar een overlegvergadering met de directeur-bestuurder. Door de ondernemingsraad wordt jaarlijks een verslag gemaakt.

In het eerste kwartaal van 2014 is het **oudercommissie** reglement aangepast - naar de huidige eisen die binnen de kinderopvang gelden - en vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is SPD begonnen met het werven van oudercommissieleden op de locaties.

De oudercommissie stelt zich ten doel:

- De belangen van de kinderen en ouders/verzorgers van de locatie waar de oudercommissie aan verbonden is zo mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen;
- Adviseren ten aanzien van kwaliteit. Dit kan gaan over pedagogisch beleid, plaatsingsbeleid, het algemene beleid inzake veiligheid, gezondheid en het bewaken van de kwaliteit van het aanbod peuterwerk;
- Het mede organiseren van een jaarlijkse thema-avond.

SPD heeft er voor gekozen om de vergaderingen centraal op het secretariaat te houden. Sinds oktober 2015 is er één oudercommissie vergadering per kwartaal.

Het werven van oudercommissieleden gebeurt tijdens de VVE thuis bijeenkomsten, het verspreiden van flyers en het aankondigen van vergaderingen op de website en locaties.

De ontwikkeling van de peuter van twee tot vier jaar

Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling is het mentale proces van het opslaan, verwerken, terughalen en toepassen van kennis en informatie.

Onder de cognitieve of de intellectuele ontwikkeling valt het geheugen, cognitie, het vermogen om te redeneren, analyseren, de aandacht functie en het oplossen van problemen. De cognitieve ontwikkeling uit zich in de andere ontwikkelingsgebieden. Doordat een kind gaat praten (taalontwikkeling) kun je zien dat hij nieuwe kennis op heeft gedaan. Je kunt dus aan het gedrag van het kind zien welke cognitieve vermogens toenemen.

De cognitieve ontwikkeling kent een aantal mijlpalen in de leeftijd van 2-4 jaar. Deze mijlpalen in de cognitieve ontwikkeling zijn:

- De mentale representatie neemt enorm toe. Dit is het vermogen om innerlijke beelden te vormen van objecten of gebeurtenissen. Dit uit zich in taal, tekenen en het spelen. Woorden kunnen gekoppeld worden aan innerlijke beelden, waardoor kinderen beter kunnen omgaan met het verleden, heden en de toekomst. Tijdens het spelen staat niet alleen het kind zelf centraal, maar zal hij ook bijvoorbeeld de pop willen wassen of voeden.
- Kinderen begrijpen steeds beter dat een symbool (foto, tekening, model) iets uit de 'echte' wereld kan voorstellen (*dual representation*).
- Vanaf drie jaar begint het tekenen echt al een beetje op een voorstelling van iets te lijken. Een belangrijke mijlpaal tijdens het tekenen wordt bereikt wanneer kinderen lijnen gaan gebruiken als grens van een object. Vanaf 3 - 4 jaar zullen zij dan in staat zijn de eerste tekening van een persoon te maken.
- Kinderen denken animistisch; zij geloven dat levenloze dingen mentale processen kennen (kunnen denken, gevoelens, wensen of intenties hebben). Als een kind zijn teen stoot tegen een stoel, kan het bijvoorbeeld '*stoute stoel*' zeggen.
- Kinderen kennen veel fantasieën en kunnen nogal eens moeilijk een onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid. Deze periode wordt ook wel het '*magische denken*' genoemd. Kinderen geloven bijvoorbeeld in magie, feeën en bovennatuurlijke krachten. Toch weten kinderen dat magie niet alledaagse gebeurtenissen kan veranderen/beïnvloeden (bijvoorbeeld een foto laten veranderen in een echt persoon). Gebeurtenissen die zij niet kunnen verklaren (donder en bliksem), kunnen zij wel toekennen aan magie.
- Tijdens het naspelen van alledaagse gebeurtenissen ('doen alsof spel' of '*make believe play*') worden kinderen minder egocentrisch en beginnen al samen met andere kinderen situaties na te spelen.

Op de voorschool wordt gewerkt aan de cognitieve ontwikkeling door het spelen met veel verschillende materialen, het doen van spelletjes, het aanbieden van diverse activiteiten in de kring en tijdens het vrij spelen, het stimuleren van samen spelen en het continu aanbieden van taal in de vorm van gesprekjes of in de vorm van het voorlezen van boeken. Ook met activiteiten op het gebied van vormen, kleuren, getallen, aanbrengen van ordening en sorteren wordt de cognitieve ontwikkeling gestimuleerd.

Taalontwikkeling

Taal is het middel om gedachten en gevoelens te benoemen en ordenen. Om een taal goed te leren, is het nodig dat kinderen zelf veel praten. Als kinderen zelf praten, activeren zij hun taalleermechanisme.

Het taalleermechanisme werkt als volgt: Het kind praat uitgebreid en op eigen initiatief; hij gebruikt zo creatief en actief mogelijk zijn kennis van de taal. Als hij iets wil zeggen, merkt hij door de

feedback die hij krijgt dat hij iets nog niet precies weet. Hij gaat letten op de vorm van de taal die hij om zich heen hoort. Zo ontdekt hij wat hij nog niet wist en krijgt dus nieuwe kennis van de taal. De omgeving is dus essentieel voor de taalontwikkeling. Een rijke taalomgeving heeft een positieve invloed op de taalontwikkeling.

Tussen het 2e en 4e levensjaar zijn kinderen steeds beter in staat om met mensen in hun omgeving te praten. Ze leren hun taalgebruik aan te passen aan de situatie en aan hun gesprekspartner. Hierdoor worden hun taaluitingen steeds begrijpelijker. Ook praten ze rond deze leeftijd steeds meer tijdens spel met hun leeftijdsgenoten.

Op de voorschool wordt aan de taalontwikkeling gewerkt tijdens de individuele gesprekken en groepsgerichte aandacht. Maar ook door middel van voorlezen, liedjes, opzegversjes en spelletjes.

Motorische ontwikkeling

De lichamelijke of motorische ontwikkeling is onder te verdelen in de grove motoriek en de fijne motoriek. Onder de grove ontwikkeling valt balans, voortbeweging, coördinatie van het lichaam en ledematen. De beheersing en balans van het lichaam begint bij het hoofd en loopt samen met de rijping in de hersenen (cognitieve ontwikkeling). De motorische ontwikkeling verloopt van binnen naar buiten. Eerst beheersing van de arm, daarna de vingers etc. Spelen en bewegen bevorderen de oog-hand coördinatie.

De fijne motoriek betreft voornamelijk de handfunctie. Deze fijn motorische ontwikkeling is te zien in de toename in zelfredzaamheid (jas aan doen, aankleden, tanden poetsen etc.). Ook vingerbeheersing en de pincetgreep vallen onder de motorische ontwikkeling.

Op de voorschool wordt gewerkt aan de motorische ontwikkeling door in de ruimte te bewegen en te spelen zowel binnen als buiten. De fijne motoriek wordt gestimuleerd door spelletjes, tekenen/knutselen en het oefenen van de alledaagse activiteiten om ook de zelfredzaamheid te bevorderen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling kun je denken aan het ontwikkelen van emoties, begrip voor anderen, positieve houding, het zelfbeeld, hechting, temperament etcetera.

De emotionele ontwikkeling heeft veel invloed op de sociale vaardigheden en de vorming van persoonlijkheid. Bij de emotionele ontwikkeling ontwikkelt het kind de basisemoties, wordt zelfbewust van emoties, leidt emoties in goede banen en maakt emotionele regels en normen van de omgeving eigen.

Rond de twee jaar ontwikkelen peuters hun eerste morele gevoelens. Hierdoor gaan peuters weer experimenteren. De koppigheidsfase treedt op. Ze gaan zich verzetten tegen alles wat eerst heel normaal was om te doen. Hier komt vaak agressiviteit bij kijken, maar dat is heel normaal in deze fase. Ze weten vaak niet hoe ze iets op een andere manier duidelijk moeten maken.

Als de peuter drie jaar is neemt het zelfbewustzijn van het kind toe. De peuter heeft geleerd dat hij ergens onderdeel van is (gezin, peuterspeelgroep, etcetera).

Fantasie speelt in deze fase ook een grote rol. De kinderen spelen fantasiespellen met sociale rollen zoals vadersje en moedertje of spelen een eigen spel met bijvoorbeeld poppen. Ze imiteren daarbij hun verzorgers. Op deze manier leren kinderen spelenderwijs welk gedrag bij welke rol hoort.

De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gestimuleerd op de voorschool door positief in te gaan op gevoelens als blijdschap, verdriet, woede, angst. Hierdoor leren peuters de eigen gevoelens herkennen, leren zij hiermee om te gaan en leren zij deze gevoelens aan anderen duidelijk te (durven) maken. De gevoelens van de peuter worden serieus genomen, er wordt naar hem geluisterd

en met hem meegeleefd.

Creatieve ontwikkeling

Peuters hebben een natuurlijke drang om te onderzoeken en te experimenteren. Voor hen is immers alles nog nieuw. Kinderen zijn daardoor erg ontvankelijk voor creativiteit. Kinderen hebben nog de ruimte om vrij te denken. Gras hoeft niet per se groen te zijn en de lucht niet blauw. De creatieve ontwikkeling kan je stimuleren door de mogelijkheid te bieden aan kinderen om zich op creatieve manier te uiten. Voorbedachte knip- en plakwerkjes, waarbij vaak zelfs al een voorbeeld gemaakt is, zijn niet uitdagend. Natuurlijk kun je tussendoor eens zoiets doen, maar eigenlijk ben je dan meer bezig met de motorische ontwikkeling dan met de creatieve ontwikkeling.

Om de creatieve ontwikkeling te stimuleren op de voorschool leert het kind zich uiten met papier, potlood, verf, klei, schaar en lijm. Wij vinden dat peuters aan de slag moeten kunnen gaan met een blanco stuk papier en zijn daarom terughoudend met kleurplaten. Niet het resultaat telt, maar de ervaring. Het uitgangspunt is creatief bezig zijn te laten associëren met “plezier maken” en “gezelligheid”.

Spel en spelen

Spelen en exploreren is voor jonge kinderen de manier om zich te ontwikkelen en te leren. Kunnen en mogen spelen en exploreren is daarom van wezenlijk belang.

Bij exploreren wil een kind iets leren en ontdekken. Het wil iets nieuws leren kennen. Pas als een kind vertrouwd is geraakt aan bepaald materiaal, gaat het er ook echt mee spelen. Exploreren gaat bij jonge kinderen vaak vooraf aan spelen en gebeurt helemaal vanzelf. Als een kind wat ouder wordt, blijft het ook exploreren, maar dan is het willen ontdekken meer een bewuste keuze. Het kind wil er iets mee bereiken. Op dat moment is exploreren meer overgegaan in zelfstandig leren.

Over wat de definitie van ‘spel’ precies is, verschillen de meningen. Spel wordt gezien als een manier om interne spanningen en conflicten kwijt te raken, als een manier om nieuwe denkstructuren op te bouwen, als een manier om ideeën te ontwikkelen, regels te leren hanteren etcetera. Over een aantal kenmerken van spel en spelen is men het wel eens:

- spelen gaat gepaard met plezier en betrokkenheid,
- het gaat om een zelf gekozen, vrijwillige bezigheid,
- de speler neemt zelf het initiatief en bepaalt hoelang het doorgaat en
- het spelen dient geen bepaald doel.

Spelen kan met of zonder materiaal, met of zonder beweging, met of zonder vooraf opgestelde regels. En in spel kan een kind doen alsof. Het spelen ontwikkelt zich van voornamelijk motorisch en solitair (baby's, dreumesen, jongste peuters) naar doen-alsof-spel met materiaal en samenspel met regels (oudste peuters, kleuters).

Belangrijke voorwaarden om te komen tot spelen, leren en ontwikkelen, zijn welbevinden en betrokkenheid. Met welbevinden bedoelen we dat een kind ontspannen is, kan genieten en plezier beleven, zelfvertrouwen heeft. Betrokkenheid betekent dat een kind op een intense manier met iets bezig is, zich kan concentreren en gemotiveerd is.

Op de voorschool letten pedagogisch medewerkers goed op signalen die wijzen op de mate van welbevinden en betrokkenheid. Daarnaast wordt er rekening gehouden met een aantal condities. Ten eerste moeten we onderkennen dat spelen voor peuters van groot belang is. We moeten het plezier van het kinderspel meebeleven en willen meespelen met de kinderen. We scheppen de tijd

en de fysieke ruimte om te kunnen spelen. We zorgen voor speelattributen en materialen. We begrijpen waar de kinderen mee bezig zijn en kunnen het spel begeleiden.

Executieve functies en zelfregulatie

Om later goed te kunnen leren en functioneren is het belangrijk voor een kind om zichzelf te leren reguleren en executieve functies te ontwikkelen.

Jonge kinderen zijn volop bezig om allerlei emoties zoals angst, boosheid, verdriet, blijdschap, te ervaren en te leren hier op een passende manier mee om te gaan. Hierbij hebben ze de hulp van volwassenen nodig. Volwassenen geven ruimte aan kinderen om zich te uiten, maar geven ook grenzen aan.

Executieve functies hebben niet zozeer met emoties te maken, als wel met processen die helpen bij het uitvoeren van allerlei soorten taken. Het gaat bij deze functies om:

- impulscontrole: leren om dingen niet of niet meteen te doen
- werkgeheugen: dingen kunnen onthouden en weer op kunnen roepen
- flexibiliteit: leren schakelen en aanpassen aan de situatie
- planning: leren vooruitkijken

Het ontwikkelen en versterken van de executieve functies is bij peuters volop aan de gang en loopt nog ver in de kindertijd door. In goed begeleid (samen) spel komen alle executieve functies, waar een peuter aan toe is, op een spontane manier aan de orde. Maar ook in de andere activiteiten die op de voorschool plaatsvinden, zoals kringmomenten, worden deze functies getraind en versterkt.

Pedagogisch handelen

Pedagogische doelen

Binnen SPD wordt uitgegaan van vier pedagogische doelen. SPD draagt er in deze zorg voor, dat:

- 1. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- 2. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- 3. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden;
- 4. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Ad 1. Omgang met de kinderen

SPD vertaalt het eerste doel op de volgende manier naar de praktijk:

- *Vaste medewerkers die de kinderen kennen.*
Op de locaties van SPD is op alle dagdelen een vast team van twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers aanwezig. Dit team kent de kinderen door en door en is in staat een sensitieve en responsieve houding jegens de kinderen aan te nemen. Er wordt naar kinderen geluisterd en er wordt gereageerd op initiatieven van de kinderen.
- *Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten.*
In een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheden ontwikkelen.
- *De inrichting van de omgeving.*
De inrichting van de ruimte levert een bijdrage aan het gevoel van geborgenheid. De kinderen weten waar alles staat, helpen bij het opruimen en krijgen daarmee grip op hun omgeving.
- *Vaste dagindeling.*
Elke speelochtend- of middag verloopt op een voorspelbare manier. Kinderen worden door middel van dagritmekaarten meegenomen in de structuur van de dag.

Ad 2. Stimuleren van de ontwikkeling

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om zich te ontwikkelen op alle gebieden. Exploratie en spel worden bevorderd door:

- *Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten.*
De speelruimte is ingericht met veilige en aan de leeftijd aangepaste materialen. Er wordt gebruik gemaakt van vaste hoeken (bouwen, lezen, knutselen, spelen met ontwikkelingsmateriaal, etcetera) en de aankleding wordt afgestemd op het thema waarin gewerkt wordt. Er is veel gevarieerd speelgoed en ontwikkelingsmateriaal aanwezig voor kinderen van de verschillende leeftijden (2 en 3 jaar). Op die manier is er voor elk kind keuze in het spel en is er steeds iets nieuws te ontdekken.
- *Vaardigheden van de pedagogisch medewerkers in het uitlokken en begeleiden van spel.*

De pedagogisch medewerkers scheppen condities voor spel door een aanbod van materialen en activiteiten, dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau, de belevingswereld en de interesse van een kind, zonder een kind het initiatief uit handen te nemen. In elk thema worden activiteiten gekozen, die voor de kinderen boeiend en uitdagend zijn.

Ad 3. Stimuleren sociaal gedrag

Het begrip “sociale competentie” omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving. Op de zaal wordt spel met leeftijdsgenoten gestimuleerd en begeleid. Pedagogisch medewerkers proberen het samenspel te verrijken en de interactie tussen de kinderen te bevorderen. Met behulp van het programma ‘de Vreedzame School’ wordt op een actieve manier gewerkt aan het omgaan met elkaar.

Ad 4. Stimuleren kennismaking waarden en normen van de samenleving

De voorschool biedt een bredere samenleving dan het gezin. Een samenleving waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze maatschappij kenmerkt. De groepssetting biedt daarom in aanvulling op de socialisatie in het gezin, heel eigen mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht. In het programma ‘de Vreedzame School’ komen activiteiten aan bod, die de diversiteit die er bestaat tussen kinderen op een positieve manier benadrukken.

Elk kind een mentor

Voor (jonge) kinderen is het belangrijk om zich op de voorschool veilig en vertrouwd te voelen. Een kind dat zich geborgen voelt, kan zich ontwikkelen. Dit bereiken we door de speelruimte op een herkenbare manier in te richten, een voorspelbaar dagritme aan te houden en door met vaste gezichten op de groepen te werken.

Op een locatie werkt altijd een vast duo pedagogisch medewerkers, ongeacht of er vier, zes of acht dagdelen gespeeld wordt. In elke speelgroep neemt een van de pm’ers de rol van vast aanspreekpunt voor de ouders en kinderen op zich. Deze pm’er die de groep ‘draait’, verwelkomt als eerste de kinderen bij binnenkomst, bepaalt de activiteiten, neemt de leiding in de kring, bereidt oudergesprekken voor en voert deze uit, doet observaties en maakt de overdracht naar de basisschool. Natuurlijk kent de tweede pm’er de groep ook goed, omdat er altijd als duo gewerkt wordt. Dit waarborgt continuïteit voor ouders en kinderen in geval van ziekte van een pm’er.

Methoden

Piramide

In het kader van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) werkt SPD met de methode Piramide. Met Piramide worden jonge kinderen op een speelse manier gestimuleerd in hun ontwikkeling. Piramide is opgebouwd rond allerlei thema's. In elk thema komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod; motoriek, spel, taal, omgaan met hoeveelheden en de sociaal-emotionele groei. Ieder jaar komen een aantal vaste thema's aan bod, zoals de herfst, de decemberfeesten, de lente en de zomer. Andere thema's, bijvoorbeeld verkeer of kunst, worden om het jaar aangeboden. In de vorm van activiteiten, aangeboden in grote of kleine kring, wordt er met de thema's kennisgemaakt. Daarnaast worden bij elk thema bijpassende hoeken gemaakt (de speelleeromgeving), waarin de kinderen spelen. Hier kunnen ze de pas verworven informatie weer uiten in hun spel en tevens leren van elkaar.

De Vreedzame School

Op de voorschool werken we ook met de methode van de Vreedzame School. Met behulp van deze methode willen we een bijdrage leveren aan een positief sociaal klimaat binnen en buiten de school. De Vreedzame School voor peuters gaat met leuke, aansprekende activiteiten in op zaken die we belangrijk vinden, te weten:

- Groepsvorming en een positief sociaal klimaat (we horen bij elkaar),
- Conflicthantering (we lossen ruzies zelf op),
- Communicatie (we hebben oor voor elkaar),
- Gevoelens (we hebben hart voor elkaar),
- Diversiteit (we zijn allemaal anders).

Naast het aanbieden van activiteiten passen alle medewerkers het gedachtegoed van de Vreedzame School natuurlijk zo goed mogelijk toe in de dagelijkse praktijk om daarmee als voorbeeld te dienen voor de kinderen in de groep.

Opbrengstgericht Werken

Alle 18 voorschoollocaties van SPD bieden Voorschoolse Educatie. Inhoudelijk wordt voor de educatie gesteund op de hierboven genoemde methoden Piramide en de Vreedzame School. Het monitoren, verzamelen en toepassen van kennis over de kinderen wordt gedaan volgens de cyclus van het opbrengstgericht werken. De term "opbrengstgericht werken" is in het schooljaar 2012-2013 geïntroduceerd. Opbrengstgericht werken geeft aan dat er niet alleen gekeken moet worden naar de "harde feiten", die bijvoorbeeld worden aangetoond met toetsresultaten op de Cito – toetsen "Taal voor peuters" en Rekenen voor Peuters". Het begrip "opbrengst" heeft een bredere betekenis dan het begrip "resultaat". De opbrengst van VVE – peuterwerk is met name: "Het socialiseren van peuters zodat zij in staat zijn in een groep te functioneren, zodanig dat zij zich veilig voelen en zo zelfstandiger en gemotiveerd kunnen functioneren op motorisch-, cognitief-, sociaal emotioneel- en creatief gebied."

Om dit te bewerkstelligen is er betrokkenheid van de peuters nodig en moet er gelegenheid worden geboden tot spel in een rijke speel (leer)omgeving. De diversiteit in een peutergroep is dermate groot dat er een beredeneerd aanbod moet plaatsvinden waarin kinderen tussen de 2 en 4 jaar zich kunnen thuis voelen en ontwikkelen, met aandacht voor zwakkere – tot pientere kinderen in de groep. Dit beredeneerd aanbod wordt samengesteld uit alle gegevens, observaties en kennis over de kinderen. Hieruit wordt het aanbod vormgegeven in groepsplannen, waarin voor elk kind in de groep de juiste benadering en aanpak wordt beschreven. Binnen het groepsplan worden activiteiten voor de verschillende subgroepen onderscheiden (basis, tutor, pienter, jongsten experimenteren). Het

groepsplan is het uitgangspunt voor de planning gedurende een half jaar. We noemen dit de “lange termijn cyclus”.

Bij de voorbereiding van een Piramide-project, één maal per ongeveer drie weken, wordt gekeken naar de actuele groepssamenstelling die aanleiding kan geven tot wijzigingen in het groepsplan. We noemen dit de “korte termijn cyclus”.

De lange termijn cyclus vindt twee maal per jaar plaats waarbij het verzamelen van kind gegevens in januari en in juni gepland staat. Gedurende de loop van het gehele schooljaar worden wijzigingen in de groepssamenstelling bekeken en wanneer hier aanleiding voor is wordt de samenstelling van de subgroepen in het groepsplan gewijzigd. Deze wijziging kan dan gevolgen hebben voor de planning van een volgend Piramide project (de korte termijn cyclus). Deze werkwijze is gestart op 1 september 2013.

Onze organisatie

Onze voorschool is een ruimte waar iedereen op een prettige wijze benaderd wordt en die er verzorgd en schoon uitziet. Wij zorgen voor deugdelijk, uitdagend en goedgekeurd spelmateriaal en bieden peuters een veelheid van activiteiten aan. Dit gebeurt onder begeleiding van gekwalificeerde pedagogisch medewerkers in een gestructureerd dagschema. Wij vinden het van groot belang dat de totale ontwikkeling van peuters gestimuleerd wordt door het aanbieden van een leuke en veilige ruimte waar peuters de mogelijkheid hebben om samen te spelen.

Onze kwaliteit is meetbaar en we zorgen voor een kwalitatief hoogwaardig aanbod voor onze peuters. Hierbij zullen we er voor zorgen dat er te allen tijde een kritische massa aanwezig is om deze kwaliteit te kunnen blijven leveren.

Onze pedagogisch medewerkers begeleiden en observeren peuters individueel, groepsgericht en methodisch. Dit gebeurt volgens verschillende observatiemethodes van CITO. Wij zorgen voor een goed en motiverend personeelsbeleid en vinden het belangrijk dat onze medewerkers een grote betrokkenheid tonen en hebben bij de basisscholen waarmee we samenwerken.

Wij stimuleren de betrokkenheid van ouders bij het peuterwerk door het aanbieden van activiteiten waarbij ouders zelf actief mee kunnen doen (te denken valt aan de spelinloop waarbij ouders met hun kind kunnen spelen). Daarnaast kunnen ouders bij opvoedingsvraagstukken op weg geholpen worden. Dit betekent niet alleen signaleren maar ook daadwerkelijk inzicht in het probleem verkrijgen waarbij wij het van belang vinden dat de route van advies naar doorverwijzing binnen SPD doorlopen gaat worden. Binnen SPD gaan we eerlijk en professioneel met elkaar om. Wij verwachten dat onze medewerkers affiniteit tonen met hun werk, de doelgroep en de gang van zaken binnen SPD. Daarnaast biedt SPD gerichte leermogelijkheden aan zodat we altijd de beste kennis tot onze beschikking hebben.

De SPD werkt met vrijwilligers op de groepen. Zij worden boventallig geplaatst voor de verzorgende taken. Tijdens het intakegesprek worden taken besproken naar aanleiding van een functieomschrijving. De SPD gaat met hen een overeenkomst aan en zij zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent gedrag. Tijdens het structurele overleg op de locaties staat het functioneren van de vrijwilliger op de agenda.

Wet OKE en toezicht op kwaliteit

De kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk wordt sinds 1 augustus 2010 wettelijk geregeld in de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE). In het kader van de Wet spelen als centrale kwaliteitsregels (1) beroepskracht-kindratio 1-8, (2) twee pedagogisch medewerkers per groep, (3) minimaal opleidingsniveau pedagogisch medewerkers, (4) uitvoeren van bewezen effectieve programma's en (5) financiële toegankelijkheid voor ouders. De controle op handhaving van de regels is enerzijds opgedragen aan de GGD. Dit betreft niet alleen de fysieke omgeving, maar ook het bestaan en de werking van procedures en het toetsen van de uitvoering van inhoudelijk beleid volgens vastgesteld beleid. Anderzijds ziet de Inspectie voor het Onderwijs sinds de invoering van de Wet OKE toe op een juiste uitvoering van programma's van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).

Klanttevredenheid

Ouders worden op drie momenten bevroegd op hun tevredenheid over het aanbod peuteropvang: drie maanden na start van de plaatsing, jaarlijks in juni een evaluatie en rond de vierde verjaardag. Bevraging geschiedt digitaal via een verzoek per mail. De resultaten zijn zichtbaar op de website van SPD en via kinderopvangtevreden.nl.

Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen

SPD kent een klachtenprocedure waarover ouders bij inschrijving beknopt en via de voorschouduitbreider informatie ontvangen. Ouders kunnen met hun klacht of probleem in eerste instantie terecht bij de pedagogisch medewerker, in tweede instantie bij een coördinator en in derde instantie bij de directie.

Vanaf 1 januari 2016 is SPD aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Dit betekent dat de Geschillencommissie geschillen kan behandelen conform het toepasselijke Reglement. Ook klachten van een eerdere datum dan 1 januari 2016 kan de commissie behandelen.

Geschillen kunnen zowel door de ouder/oudercommissie als door de ondernemer aanhangig worden gemaakt bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Meldingen gedaan in het kader van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling worden, indien aan de orde, door de kwaliteitsmedewerker en de coördinator gedaan op basis van het daarvoor opgestelde protocol. Alle locaties beschikken over het protocol en tijdens het periodieke locatie overleg wordt deze onder de aandacht gebracht, alsmede tijdens de door de GGD uitgevoerde inspecties.

Locaties, omvang en eisen

SPD heeft locaties waar VVE geboden wordt op vier, zes of acht dagdelen per week. Peuters vanaf twee jaar spelen op twee of vier dagdelen in de week in vaste speelgroepen. Een speelgroep bestaat uit maximaal 16 peuters (bij uitzondering 15) en wordt begeleid door twee vaste, gediplomeerde pedagogisch medewerkers. In elke speelgroep wordt ook ondersteuning aan de pm'ers geboden door een vrijwilliger en eventueel een leerling. De pm'ers worden ondersteund door een kwaliteitsmedewerker voorscholen die de rol van pedagogisch beleidsmedewerker vervult.

Iedere voorschool heeft een samenwerkingsovereenkomst met de betreffende basisschool.

Opleiding en training

Alle pedagogisch medewerkers bij SPD zijn geschoold en gediplomeerd op het gebied van VVE. Daarnaast beschikken zij over een taalcertificaat. De laatste jaren heeft elke werknemer van SPD trainingen gevolgd in Opbrengst Gericht Werken, Motoriek, Spel en Zelfregulatie en Vreedzame School. Door het aanbieden van herhalingen wordt de inhoud van deze trainingen geborgd. Jaarlijks wordt ook de EHBO herhaald en tweejaarlijks de BHV en Meldcode Kindermishandeling. Beroepskrachten in opleiding worden begeleid door de coördinator VVE.

De SPD is een erkend leerbedrijf en aangesloten bij de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven. Leerlingen worden boventallig geplaatst op de groepen en begeleid door een werkbegeleider en een praktijkopleider. Tijdens het intakegesprek krijgt een leerling een leerplaats profiel en een beroepspraktijkvormingsplan waarin informatie en afspraken vermeld staan. Leerlingen werken mee op de groep en voeren opdrachten uit die vereist zijn vanuit de opleiding.

Zorg, doorgaande lijn en samenwerking met partners

Door SPD wordt gestreefd naar een verregaande samenwerking met de basisschool. Op verschillende manieren wordt hieraan gewerkt. De fysieke aanwezigheid in de basisschool is een stimulerende factor in de samenwerking met elkaar. Daarnaast vinden er op structurele basis overleggen plaats tussen de pedagogisch medewerkers van de locatie en de leerkrachten uit de onderbouw van de

school, tussen de coördinatoren van SPD en de directie van de school en tussen de pm'ers en de IB'er/onderbouwcoördinator van de school. Bij deze overleggen zijn de kwaliteitsmedewerkers van SPD ook meestal aanwezig. Door middel van samenwerkingsovereenkomsten wordt gekeken op welke gebieden de samenwerking al aanwezig is en verder ontwikkeld kan worden.

Waar mogelijk wordt afstemming gezocht in de thema's waarmee gewerkt wordt bij de peuters en in de kleuterbouw. Ook in activiteiten en vieringen wordt waar mogelijk de samenwerking opgezocht. In een aantal gevallen spelen de peuters en de kleuters samen op één speelplein. Er worden ruimtes gedeeld in de school, zoals het speellokaal, natte ruimtes en spreekkamers.

Initiatieven die de samenwerking nog verder bevorderen en de overgang naar de basisschool nog meer kunnen versoepelen, worden gestimuleerd. Hierbij wordt altijd als eerste uitgangspunt genomen, dat kinderen er mee geholpen worden en er plezier aan beleven.

Naast de samenwerking met de basisschool vindt er ook, indien aanwezig, samenwerking plaats met de kinderopvang. En de bibliotheek heeft een divers aanbod, waarmee zij de voorscholen kan ondersteunen in leesbevordering en ouderbetrokkenheid.

In de zorgstructuur spelen diverse partners een rol. Indien er zorgen bestaan over de ontwikkeling van een kind en het wenselijk is om het kind een groter aanbod te geven om de ontwikkeling (bijvoorbeeld op het gebied van taal of sociaal-emotioneel) te stimuleren, is er een mogelijkheid om het kind dubbel te laten spelen. Het gebruik kunnen maken van extra dagdelen wordt alleen aangeboden met een indicatie van Careyn.

Zijn er meer zorgen dan wordt, met toestemming van ouders, het kind aangemeld bij het sociaal wijkteam. Zij kijken mee naar de ontwikkeling en gaan in overleg met pedagogisch medewerkers, kwaliteitsmedewerker en ouders over verdere stappen. Deze stappen kunnen bestaan uit het invoeren van professionele hulp (van een pedagoog, logopedist en dergelijke), het aanvragen van onderzoek, het inschakelen van de ib'er van de school om mee te kijken. Met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Dordrecht is afgesproken dat een beroep op hun expertise kan worden gedaan als de situatie van een driejarige peuter daarom vraagt. Vooralsnog betreft dit de deskundige inzet van een orthopedagoog als opstap naar passende oplossingen van geconstateerde problemen.

Ouderbetrokkenheid

Bij SPD werken we op diverse manieren aan ouderbetrokkenheid.

1. **Meeleven.** Hieronder wordt verstaan de interesse van ouders in de ontwikkeling en de belevenissen van het kind en de wederzijdse informatie- uitwisseling tussen pedagogisch medewerkers en ouders. Activiteiten die hier bij passen zijn; een koffieochtend, knutselochtend of een thema bijeenkomst, maar ook de contacten bij halen en brengen. Wij willen deze contacten graag met alle ouders onderhouden.
2. **Meedoen.** Er zijn ook ouders die het leuk en zinvol vinden om iets te doen voor of met hun kind en de groep. Zij willen graag meehelpen met activiteiten, hand- en spandiensten verlenen, knutselen, of mee gaan met uitstapjes. Het is van groot belang dat zo veel mogelijk ouders af en toe ook op deze manier bij de voorschool en de kinderen betrokken zijn.
3. **Meedenken.** Hierbij gaat het om ouders die een adviserende inbreng hebben in de ontwikkelingen op het gebied van organisatie en beleid van SPD. Er valt dan te denken aan de oudercommissie.

Minimaal zesmaal per jaar organiseren de locaties vve-thuisbijeenkomsten voor ouders. Deze bijeenkomsten kunnen bestaan uit een voorleesochtend door een consulente van de bibliotheek, een voorlichting door de pedagoog van het sociaal team, een knutselochtend met ouders, een wandeling door de buurt, een voorlichting door een gastspreker, et cetera. In de bijlage is het volledige ouderbeleid van SPD toegevoegd.

Ouderbeleid Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht

Ouderparticipatie

Jonge kinderen zijn afhankelijk van de zorg van volwassenen. Vanaf de geboorte ontstaat een band met de diegene die voor hen zorgt. Opvoeden begint op het moment dat het kind geboren wordt. De opvoeder heeft grote invloed op het kind en brengt zijn normen en waarden over.

De visie binnen SPD is dat ouders en SPD partners zijn in de opvoeding van kinderen. Ouders nemen een belangrijke plaats in binnen de organisatie. Het doel is om beide opvoedingsmilieus (thuis en voorschool) zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen voor het optimaal welbevinden van het kind.

Het is de verantwoordelijkheid van SPD om aan de ouders kenbaar te maken wat er op de voorschool wordt gedaan en hoe er wordt gewerkt. Ouders moeten zich thuis voelen en vertrouwen hebben in de pedagogisch medewerkers. Dit vertrouwen is een basis voor een open communicatie. Het wordt op prijs gesteld als ouders open zijn over de ontwikkeling van hun kind en over de thuissituatie wanneer dit van invloed kan zijn op het welbevinden van het kind.

We onderscheiden drie vormen van ouderparticipatie:

1. **Meeleven.** Hieronder wordt verstaan de interesse van ouders in de ontwikkeling en de belevenissen van het kind en de wederzijdse informatie- uitwisseling tussen pedagogisch medewerkers en ouders. Activiteiten die hier bij passen zijn een koffieochtend, knutselochtend of een thema bijeenkomst, maar ook de contacten bij halen en brengen. Wij willen deze contacten graag met alle ouders onderhouden.
2. **Meedoen.** Er zijn ook ouders die het leuk en zinvol vinden om iets te doen voor of met hun kind en de groep. Zij willen graag meehelpen met activiteiten, hand- en spandiensten verlenen, knutselen, of mee gaan met uitstapjes. Het is van groot belang dat zo veel mogelijk ouders af en toe ook op deze manier bij de voorschool en de kinderen betrokken zijn.
3. **Meedenken.** Hierbij gaat het om ouders die een adviserende inbreng hebben in de ontwikkelingen op het gebied van organisatie en beleid van SPD. Er valt dan te denken aan de oudercommissie,

Ouderparticipatie is maatwerk

Niet elke SPD locatie is hetzelfde, niet elke groep ouders is vergelijkbaar. Het meeleven en meedoen door ouders kan op elke locatie andere accenten en vormen hebben.

Ouderbetrokkenheid bij Voor en Vroegschoolse Educatie

SPD werkt met het educatief programma Piramide dat ontwikkeld is door CITO. De leerinhoud bij Piramide is verwerkt in thematische projecten. De meeste thema's komen elk jaar aan bod. Om een kind goed voor te bereiden, op de start in het basisonderwijs, is samenwerking tussen SPD en ouders in de stimulering van de ontwikkeling van het kind noodzakelijk. Bij SPD wordt elk dagdeel gestart met de spelinloop. In dit kwartier spelen de ouders met de kinderen en helpen zij de

kinderen op gang te komen met spel in de voorschool en doen de ouders ervaring op met de verschillende spelmaterialen.

Bij elk nieuw thema ontvangen ouders informatie over het thema: wat is het thema van de komende weken, wat staat centraal, wat kunnen de ouders thuis doen om hun kind verder te helpen in zijn of haar ontwikkeling.

VVE Thuis

VVE Thuis biedt ouders en kinderen VVE activiteiten voor de thuissituatie. Deze activiteiten sluiten aan bij VVE programma Piramide. Hierdoor komen woorden, begrippen en andere leerinhouden zowel op de voorschool als ook thuis aan de orde.

Wat houdt VVE Thuis in?

VVE Thuis bestaat uit themaboekjes voor de ouders met elk acht activiteiten, zoals voorlezen, liedjes, puzzels, knutselen en bewegen. Er worden per jaar minimaal zes thema's aangeboden. Bij ieder nieuw thema wordt een ouderbijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst krijgen ouders informatie over het thema en leren ze hoe ze ermee kunnen werken. Al doende komen de ontwikkeling van het kind en de omgang tussen ouder en kind aan de orde. Vervolgens gaan de ouders thuis met hun kind spelen, praten en lezen.

Oudercontacten

- **Brengen en halen.** Breng- en haal momenten zijn belangrijke contactmomenten met de ouders/verzorgers, want het is van belang dat alle ouders meeleven met wat hun kind bij de voorschool beleeft. Het zijn korte, intensieve momenten voor ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen, daarom zorgen we voor duidelijke afspraken en structuur. Voorbeeld; één van de afspraken met de ouders is dat zij altijd moeten doorgeven wie het kind zal komen ophalen. Als het kind niet komt, dan altijd een bericht van afmelding.
- **Individuele contacten.** Minimaal één keer per jaar is er een gesprek met de ouders over het kind. Hierin worden het welbevinden, spelen, gedrag en ontwikkeling besproken. Aan de ouders wordt gevraagd naar hun bevindingen thuis. Bij zorgen over de ontwikkeling wordt er vaker met de ouders gesproken.
- **Schriftelijke communicatie.** Ouders ontvangen informatie die hoort bij het VVE programma Piramide.

Communicatie

Het is belangrijk dat de communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers effectief verloopt. Van beide kanten zijn er verwachtingen naar elkaar over de manier waarop er gecommuniceerd wordt. Het is belangrijk om rekening te houden met deze verwachtingen. De manier waarop ouders communiceren is van veel verschillende factoren afhankelijk. Respect voor elkaar is belangrijk.

Activiteiten met betrekking tot meeleven en meedoen

- **Intake gesprek.** *Doel:* Ouders informeren over de gang van zaken bij SPD
- **Spelinloop.** *Doel:* Voor de peuter de overgang van huis naar de voorschool vergemakkelijken
- **Breng- en haalcontacten.** *Doel:* Wederzijdse informatie uitwisseling
- **Koffieochtend.** *Doel:* Het ontmoeten van andere ouders en hulp bieden bij kleine opvoedkundige problemen
- **Ouderavond.** *Doel:* Ouders ondersteunen bij de opvoeding, thema uitleg
- **Kind besprekingen.** *Doel:* Ouders op de hoogte houden van de ontwikkeling van hun kind
- **Themawandeling.** *Doel:* Ouders betrekken bij het thema en samen uitvoeren

Helpen van ouders bij vieringen en andere activiteiten

- **Sinterklaas.** *Doel:* Ouders zijn helpende handen voor de pedagogisch medewerker voor het Sinterklaasfeest.
- **Kerst.** *Doel:* Betrokkenheid vergroten door een gezamenlijke kerstactiviteit van ouders en kinderen.
- **Pasen.** *Doel:* Betrokkenheid vergroten en helpende handen bij het paasontbijt
- **Verjaardag.** *Doel:* In samenspraak met ouders aandacht schenken aan de verjaardag van het kind bij de voorschool
- **Zomerfeest.** *Doel:* Betrokkenheid van ouders vergroten door gezamenlijk het jaar af te sluiten

Klanttevredenheidsonderzoek

Goed kwaliteitsbeleid begint bij gedegen onderzoek naar wensen en ervaringen. Door goed te luisteren en te vragen hoe de dienstverlening feitelijk door ouders wordt ervaren, kunnen wij gericht werken aan de verdere verbetering van onze organisatie.

Via het platform kinderopvangtevreden.nl onderzoeken wij structureel de ervaringen van onze klanten. Ouders worden per e-mail uitgenodigd voor het onderzoek; 3 maanden na het starten van het spelen, jaarlijks in de maand juni en aan het einde van de speelperiode op de voorschool.

Werkplan voorschool Pippeloentje

Inhoud:

1.	Speeltijden en groepsgrootte	Pag.	2
2.	Calamiteiten/ vluchtplan	Pag.	2
3.	Het lokaal speelklaar maken	Pag.	2
4.	De deur openen	Pag.	2
5.	Dagindeling	Pag.	2
6.	Buitenspelen, speellokaal	Pag.	3
7.	De kring	Pag.	3
8.	Verjaardagen	Pag.	3
9.	Oudercontacten	Pag.	3
10.	Hygiëneregels	Pag.	4
11.	Ziekte en ongevallen	Pag.	4
12.	Als een kind ziek naar de voorschool wordt gebracht	Pag.	4
13.	Inrichting van het lokaal	Pag.	4
14.	Een peuter die niet afgehaald wordt	Pag.	4
15.	Video interactie begeleiding	Pag.	4
16.	Na afloop	Pag.	5
17.	De post	Pag.	5
18.	De telefoon	Pag.	5
19.	Aanmelden van een nieuwe peuter	Pag.	5
20.	Nieuwe peuter	Pag.	5
21.	BIG-Wet	Pag.	5
22.	Hoe te handelen bij een kind met ontwikkelingsproblemen	Pag.	6
23.	Hoe te handelen bij kindermishandeling	Pag.	6
24.	Omgaan met vertrouwelijke gegevens	Pag.	6
25.	Feesten	Pag.	6
26.	Activiteiten buiten de speelzaal	Pag.	6
27.	Veiligheid en werkafspraken	Pag.	7
28.	Opleidingseisen	Pag.	
29.	GGD		

1. Speeltijden en groepsgrootte:

- 's Morgens 08.30 -11.30 uur en 's middags 12.30-14.30
- Op de voorschool zijn maximaal 16 peuters (2- 4 jaar) aanwezig onder begeleiding van twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers (en een vrijwilligster).

2. Calamiteiten/ vluchtplan:

Het calamiteiten-/vluchtplan hangt op een duidelijke plaats in het lokaal.

3. Het lokaal speelklaar maken:

Voordat de kinderen binnen komen:

- De presentielijst klaarleggen op de tafel.
- De stoeltjes van de tafels halen.
- De kasten waar uit gekozen mag worden, open doen
- Schone werkdoekjes neerleggen en handdoeken ophangen bij de toiletjes en in de keuken.
- Nieuwe vuilniszakken in de prullenbakken doen.
- De telefoon een kwartier voor aanvang van de speeltijd van het antwoordapparaat halen. Een kwartier na afloop van de speeltijd kan het antwoordapparaat er weer op gezet worden.

Bespreek samen (en met de vrijwilligster) wat de plannen zijn voor die dag en of er bijzondere gebeurtenissen zijn, zoals een nieuw kind, observaties of een verjaardag.

4. De deur openen:

De deur van de voorschool gaat open voor de peuters en hun ouders/begeleiders bij aanvang van de speeltijd en aan het einde van de speeltijd.

Alle peuters (en hun ouders/begeleiders) worden bij de deur begroet door de pedagogisch medewerker.

De aan- of afwezigheid van de peuters worden bij binnenkomst op de presentielijst genoteerd: een X bij aanwezigheid, een Z voor ziek, een A voor afwezig zonder bericht en een V voor afwezig met bericht (vrij). Dit wordt herhaald in de kring. Tevens worden de kinderen geteld. Het is belangrijk dat beide pedagogisch medewerkers en de vrijwilliger op de hoogte zijn van het aantal aanwezige kinderen op die ochtend of middag.

De kinderen mogen vrij spelen, ouders nemen afscheid of hebben een informeel gesprek met de pedagogisch medewerker. Totdat alle kinderen binnen zijn, blijft een pedagogisch medewerker bij de deur van het lokaal staan.

5. Dagindeling:

Voorbeeld:

Ochtend.

- 08.45-09.45 uur : spel inloop
- 09.45-10.10 uur : kring (groepsexploratie), limonade drinken en een koekje eten.
- 10.15-11.00 uur : buitenspelen of gymzaal
- 11.00-11.30 uur : gericht spel (kiezen)
- 11.30-11.45 uur : kring, fruit eten.

De speeltijd wordt met een kring afgesloten om weer rust in de groep te brengen.

6. Buitenspelen/ speellokaal:

Voor het naar buiten- of naar het speellokaal gaan, wordt er eerst opgeruimd en de stoelen in de kring gezet. De vrijwilliger zet het speelgoed uit de buitenberging vast buiten en doet het hek op slot. Bij het naar buiten gaan worden de peuters gestimuleerd om zelf hun jas aan (en later weer uit) te trekken. De kinderen blijven in de kring zitten totdat iedereen zijn/haar jas aan heeft. De kinderen gaan aan het ringenkoord naar buiten. Onder het zingen van b.v.: "sjok, sjok, sjok achter aan mijn rok, zo gaan wij naar buiten, waar alle vogels fluiten....." gaan we naar buiten. Dit is meteen het oefenen van het ontruimingsplan, waarbij de peuters zonder paniek met de pedagogisch medewerkers mee naar buiten kunnen lopen als dat in het belang van de veiligheid van de groep is.

De telefoon, telefoonlijst van de ouders, tissues of keukenrol worden mee naar buiten genomen. Aan het eind van de dag staat het buitenspeelgoed weer in de berging. Regelmatig wordt het speelplein gecontroleerd op oneffenheden en punten die gevaar op kunnen leveren voor de kinderen. Hiervan wordt melding gemaakt bij de betreffende coördinator en de basisschool. Tevens wordt een melding gemaakt in het logboek.

Na het buitenspelen worden de handen van de kinderen gewassen.

Als de kinderen naar het speellokaal gaan in de basisschool gaan zij ook aan het ringenkoord onder begeleiding van minimaal twee volwassenen. Vooraf wordt het speellokaal gecontroleerd door de pedagogisch medewerker of het veilig is om daar met de peuters te gaan spelen.

7. De kring:

Ieder dagdeel wordt er een peuter uitgekozen, die de pedagogisch medewerker met kleine taakjes mag assisteren (helpend handje/assistent/hulp). De pedagogisch medewerker houdt hier een registratie van bij.

De namen van de peuters worden opgelezen, de achternamen kunnen ook aangeleerd worden.

In de kring wordt limonadesiroop gedronken, een kaakje en een stukje fruit gegeten.

Ieder dagdeel wordt er aandacht besteed aan voorlezen (in de kring en/of tijdens het spelen).

In de kring worden verder liedjes gezongen of een spelletje gedaan. Ook de activiteiten die bij de Piramide-methode (VVE) horen, komen in de kring aan bod.

De ochtend of middag wordt afgesloten met het afscheidsliedje (dag, dag allemaal).

De kinderen worden binnen opgehaald na de tweede kring. De pedagogisch medewerker staat altijd bij de deur als de kinderen worden opgehaald. Alleen kinderen met een begeleider mogen het lokaal verlaten. Wordt een kind door iemand anders opgehaald dan moet dit vooraf bij de pedagogisch medewerker gemeld zijn. Bij twijfel wordt de ouder gebeld om het te controleren.

8. Verjaardagen:

Bij het vieren van een verjaardag van een peuter:

- is er een verjaardagsstoel aanwezig
- wordt er een muts gemaakt voor de jarige
- is er een taart met 'kaarsjes' (nep waxinelichtjes)
- wordt de ouder/verzorger van de jarige uitgenodigd om de verjaardag mee te vieren
- wordt er een klein kadootje gegeven en een verjaardagskaart

9. Oudercontacten:

Oudercontacten verlopen via de breng- en haalgesprekjes, de maandelijkse koffieochtend, het meedraaien van ouders, vve-thuis bijeenkomsten en oudergesprekken.

Voor elke peutergroep is er elke eerste speelochtend van de maand koffieochtend. Dit duurt maximaal een half uur. Door middel van een uitnodigings-/ansichtkaartje worden nieuwe ouders gevraagd een dagdeel mee te draaien. Zes maal per jaar vindt er een VVE-thuis bijeenkomst plaats. Bij twee van deze bijeenkomsten is er een opvoedadviseur aanwezig. Oudergesprekken vinden plaats bij drie- en vierjarige leeftijd van de peuter. Hierbij wordt een gespreksformulier gebruikt als leidraad. Het overdrachtsformulier van een vierjarige peuter wordt na ondertekening van ouders digitaal opgestuurd naar de betreffende basisschool.

Ouders krijgen een themaboekje of blad bij alle thema's die op de locatie worden uitgevoerd.

10. Hygiëneregels:

De hygiëneregels, zoals deze door de Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht zijn vastgelegd in het Pedagogisch Beleidsplan, worden gevolgd.

11. Ziekte en ongevallen:

Als een kind ziek wordt/is en de pedagogisch medewerkers vertrouwen het niet, dan worden de ouders gebeld. Als de ouders niet thuis zijn, wordt het noodnummer dat vermeld staat op de kindkaart gebeld. Is de situatie alarmerend en is er geen gehoor bij de ouders en het noodnummer: bel **112**.

Gebeurt er een **ongeval**, dan wordt **eerst 112** gebeld, daarna de ouders en in de derde instantie het noodnummer. Ook kantoor wordt ingelicht.

12. Als een kind ziek naar de voorschool wordt gebracht:

Het protocol dat vermeld staat op de website van de Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht wordt gevolgd. Om een kind te weigeren, moeten er gegronde redenen zijn. Eén reden kan zijn dat een kind er duidelijk ziek en koortsig uitziet. Bij twijfel kan er contact met de GGD opgenomen worden.

13. Inrichting van het lokaal:

In het lokaal hangen de foto's van de kinderen, de pedagogisch medewerkers en vrijwilligers. Ook hangt er in het lokaal duidelijk zichtbaar een A4 met daarop de indeling van de speelochtend/ speelmiddag.

In het lokaal, of eventueel op de gang, is een VVE-thuis tafel/plank/hoek aanwezig, waarop de materialen te zien zijn. De materialen van de Vreedzame School, zoals de handpoppen aap en tijger, de wereldbol en afbeeldingen of kletskaarten van het blok waarin gewerkt wordt, zijn eveneens zichtbaar in het lokaal aanwezig.

14. Een peuter die niet afgehaald wordt:

- 1 De ouder/verzorger of diens werknummer wordt gebeld.
- 2 Het noodnummer van de kindkaart wordt gebeld.
- 3 Indien bovenstaande nummers onbereikbaar zijn, wordt de coördinator op de hoogte gesteld en in overleg verder gehandeld.

15. Video interactie begeleiding:

Op de voorscholen wordt regelmatig gefilmd door de kwaliteitsmedewerkers of coördinatoren. Dit filmmateriaal wordt **uitsluitend** gebruikt voor interne deskundigheidsbevordering en zal derhalve nergens openbaar gemaakt worden noch aan derden vertoond worden.

16. Na afloop:

- De stoelen moeten met de zitting op de tafels, zodat er met de wissel gemakkelijk onderdoor gegaan kan worden.
- De bekken worden afgewassen en ook speelgoed waarmee kinderen veel in hun mond hebben gezeten, zoals onderdelen van het serviesje of speelfruit, moet regelmatig gereinigd worden. De keuken wordt netjes opgeruimd en alle was wordt verzameld.
- De toiletten worden na iedere speelbeurt nagekeken en zonodig tussendoor gereinigd. De vloer wordt na iedere speelbeurt gewist.
- De vloer wordt gedweild door het schoonmaakbedrijf..
- De ramen moeten aan het eind van de dag dicht zijn en bij warm weer eventueel de gordijnen.
- De laptop en tablets worden in een gesloten kast bewaard.

- Luiers worden per stuk verpakt in een luierszakje en in de container gedaan. De afvalbak in het lokaal wordt, na elke speeldag, voorzien van een schone vuilniszak.

17. De post:

Ophalen bij de basisschool.

18. De telefoon:

De telefoon wordt als volgt beantwoord:

“Goedemorgen (goedemiddag), peuteropvang, u spreekt met.....”

19. Aanmelden van een nieuwe peuter:

- Het eerste contact met cliënten verloopt meestal via de telefoon. Toekomstige cliënten kunnen worden uitgenodigd om eens een kijkje te komen nemen in de voorschool.
- Als iemand met een peuter komt rondkijken, wordt deze persoon vriendelijk ontvangen. Als het op dat moment echt ongelegen komt om deze persoon naar behoren te ontvangen, wordt een afspraak voor een ander tijdstip gemaakt. Over het algemeen vinden ‘nieuwe’ ouders het echter wel leuk om even te wachten en ondertussen de sfeer te proeven.
- Kinderen kunnen vanaf 1 jaar ingeschreven worden via de website van de SPD, www.s-p-d.nl. Pedagogisch medewerkers kunnen geen uitspraak doen over plaatsing en eventuele wachtlijsten. Hiervoor kan contact worden opgenomen met kantoor.

20. Nieuwe peuter:

Het intakebeleid voor nieuwe ouders wordt gevolgd. Dit houdt in dat ouders via de email worden uitgenodigd om ongeveer een week voor de aanvang van het spelen te komen kennis maken. Met deze email wordt in de bijlage een informatiepakket meegestuurd (Welkom bij ...). Tijdens de kennismaking wordt het intakeformulier met de ouder doorgenomen.

Gewenningsperiode

Peuters kunnen alleen fijn spelen als ze zich veilig voelen. Bij ouders thuis voelen ze zich veilig, bij de peuteropvang heeft dit vaak even tijd nodig. Het is van belang de overgang van thuis naar de peuteropvang geleidelijk te laten verlopen. Er wordt altijd door de ouders afscheid genomen van de peuter. Om de gewenningsperiode goed te laten verlopen adviseren ouders en pedagogisch medewerkers elkaar. Als blijkt dat er na de gewenningsperiode het achterlaten van de peuter nog problemen oplevert, dan wordt er gezamenlijk naar een oplossing gezocht.

21. BIG-Wet:

Onder deze wet valt de uitvoering van eenvoudige medische handelingen, zoals het toedienen van medicijnen en rekening houden met allergieën.

Is er bij een peuter vanwege een ziekte of aandoening sprake van een mogelijk voorkomende levensbedreigende situatie, dan wordt het Protocol Medische Handelingen van de Stichting Peuterspeelzalen Dordrecht samen met de ouders ingevuld. De afspraken worden schriftelijk vastgelegd volgens de documenten in het protocol.

Mocht door ziekte of andere omstandigheden van de pedagogisch medewerker een invaller deze groep overnemen, dan blijven ouders ook naar deze pedagogisch medewerker verantwoordelijk voor het doorgeven van de gemaakte afspraken.

22. Hoe te handelen bij een kind met ontwikkelingsproblemen:

Als aan de hand van eigen observaties blijkt dat er iets niet goed verloopt met de ontwikkeling van een peuter, wordt er in de eerste instantie met de ouder(s)/ verzorger(s) een gesprek gevoerd over de observaties zonder dat daaraan conclusies verbonden worden. De ervaringen van de ouders in de

thuisituatie komen ter sprake. Ook wordt er naar de visie van de kwaliteitsmedewerker gevraagd. Als ouders ermee instemmen, kan de hulp van het sociaal-team worden ingeroepen. Indien nodig kan een pedagogisch medewerker ook extra interne of externe ondersteuning op de groep aanvragen voor een bepaalde periode.

23. Hoe te handelen bij kindermishandeling:

Bij vermoeden van kindermishandeling wordt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd per 1 juli 2013. Het protocol en de handleiding "omgaan met vragen" bevindt zich in de GGD map op de locatie.

Vermoeden van seksueel misbruik valt ook onder kindermishandeling.

Soms komt het voor dat er gebeld wordt door iemand van het meldpunt. **Vraag altijd of je even terug mag bellen om zo te verifiëren of je de juiste persoon spreekt.**

Specifieke vragen moeten **schriftelijk** worden ingediend bij de betreffende coördinator. De coördinator zal contact opnemen met de pedagogisch medewerkers over de vragen.

24. Omgaan met vertrouwelijke gegevens:

Als SPD zijn wij gehouden aan de privacywet. Zonder toestemming van ouders worden er geen gegevens van kinderen doorgegeven aan externe instanties, dus ook niet aan basisscholen. Ook vrijwilligers horen soms dingen die niet doorgegeven mogen worden en moeten dus op de hoogte zijn van de privacyregels. Persoonsgegevens worden bewaard in een afgesloten kast. Eén jaar nadat de peuter uitgeschreven is, worden de gegevens vernietigd.

25. Feesten:

Op de voorschool besteden we aandacht aan: Sinterklaas, Kerst, Pasen, moederdag, vaderdag en eventueel aan carnaval, koningsdag en het suikerfeest.

Aan het eind van het speeljaar, in juni of juli, wordt er door de leiding gekozen voor een uitstapje of een zomerfeest.

Deze activiteiten worden zoveel mogelijk binnen de eigen speeltijd van de peuter gehouden. In overleg met de coördinator kan er voor gekozen worden om groepen samen te voegen.

26. Activiteiten buiten de speelzaal:

Voor het maken van een uitstapje buiten de speelzaal is het volgende protocol vastgesteld:

- Minimaal een volwassene op twee kinderen.
- Minstens één van de pedagogisch medewerkers loopt vrij om eventueel in te grijpen bij bijzonderheden.

Nodig:

- Genoeg ouders/hulpkrachten, minimaal één volwassene, twee peuters.
- Eventueel buskaarten voor elke volwassene.
- Rugzak met luiers, vochtige doekjes, pleisters, Betadine en Azaron.
- Pakken sap en plastic bekertjes en iets te snoepen, kaakjes of rozijntjes.
- Kaartjes met de naam van de peuter (bevestigen met veiligheidsspeldjes)
- Gegevens van de kinderen en mobiele telefoon.

Doen:

- Stoeltjes in de kring zetten, als de kinderen binnen komen de kaartjes uitreiken en hen even naar het toilet laten gaan.
- Als iedereen er is, aan de volwassenen duidelijk uitleggen wat de bedoeling is.
- Iedereen let op twee kinderen.
- De pedagogisch medewerkers lopen voor- en achteraan de rij.
- Bij het verlaten van de locatie bij elke oversteekplaats wachten tot de groep bij elkaar is.
- De pedagogisch medewerker heeft de buskaarten.

- Laat de kinderen, onder begeleiding, zitten in de bus..
- Neem zo min mogelijk kinderwagens mee. Kinderen moeten ook leren in een groep te lopen. Het is dus ook een leermoment.
- De terugweg verloopt op dezelfde manier als de heenweg. Houdt er wel rekening mee dat de kinderen langzamer zullen lopen!
- Kantoor wordt op de hoogte gesteld als er een uitstapje gemaakt wordt. Bij terugkomst wordt kantoor ook weer op de hoogte gesteld.

27. Veiligheid en werkafspraken:

- Als er thee of koffie gedronken wordt op de peuterspeelzaal wordt deze hoog weggezet. Er wordt gebruik gemaakt van thermobekers als de kinderen aanwezig zijn.
- Er wordt vingersafe aangebracht op deuren om beklemming te voorkomen.
- Kinderen mogen alleen onder begeleiding op hoge stoelen zitten.
- Kasten worden zodanig in de ruimte geplaatst dat zij niet kunnen omvallen. Bestaat dat gevaar wel, dan worden zij aan de muur bevestigd.
- Loshangende snoeren moeten worden vastgemaakt en weggewerkt op een zodanige manier dat de kinderen er niet bij kunnen. Stopcontacten worden beveiligd met de daarvoor bestemde plaatjes.
- Speelhoeken worden zodanig ingericht dat de kinderen zo min mogelijk kans lopen zich te bezeren.
- Tijdens het spelen ligt er niet teveel speelgoed op de vloer, zodat de kinderen er niet over kunnen vallen.
- De zaal wordt op een veilige manier ingericht, zodat er voor de kinderen veel loopruimte wordt gecreëerd om stoten te voorkomen.
- Speentjes worden alleen gebruikt als troost onder begeleiding. Komt een kind op de zaal met een speentje dan wordt deze op de daarvoor bestemde plaats gelegd. Ook knuffels van thuis worden in een bak of in de eigen tas bewaard.
- Medicatie van een peuter wordt in een hoge kast bewaard. Dit staat genoteerd in de map.
- Op het keukenkastje is op een A4 genoteerd of peuters een voedselallergie hebben.
- Om verstikking van een ketting en/of koordje te voorkomen worden deze afgedaan of onder de kleding gestopt.
- Leidsters schaffen geen materiaal aan dat niet geschikt is voor de doelgroep en daarbij bedoelen we vooral te klein materiaal.
- Vlak voor speeltijd wordt er niet gedweild om uitglijden te voorkomen.
- Kinderen verblijven niet zonder toezicht in de gang, in de bergkast, sanitaire ruimte of op de verschoontafel.
- Regelmatig wordt speelgoed gecontroleerd op splinters of gevaarlijke gebreken.
- Tassen en jassen van medewerkers worden in een kantoortje of daarvoor bestemde kast gehangen. Ouders worden geïnformeerd op gevaar voor openstaande tassen.
- Peuters worden ingesmeerd bij langdurig blootstellen aan het zonlicht.
- Er is voldoende toezicht tijdens het buitenspelen. Vooraf wordt er gecontroleerd of de hekken gesloten zijn. Regelmatig speeltoestellen controleren op gebreken, splinters, oneffenheden etc.
- Regelmatig de handvatten van fietsjes controleren zodat er geen vingers in bekneld raken. Indien nodig vervangen.
- Bestek na gebruik direct schoonmaken en opruimen buiten bereik van kinderen.
- Kinderen nemen geen speelgoed mee naar de sanitaire ruimte.

28. Opleidingseisen:

- Alle pedagogisch medewerkers voldoen aan de vastgestelde toelatingseisen van CAO Kinderopvang en zijn in het bezit van een VVE/Piramide-certificaat of zijn hiervoor in opleiding. Eveneens zijn zij in het bezit van een Taalcertificaat.
- Alle medewerkers van de SPD zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag.
- Een leerling Helpende Zorg en Welzijn, PW3 of PW4 staan boventallig op de groep en is in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag.

29. GGD:

- Jaarlijks wordt er een Risico Inventarisatie (gezondheid en veiligheid) gemaakt en digitaal opgeslagen op de computer van de locatie. De locatie wordt gecontroleerd door de GGD. Het rapport kunnen ouders lezen via de website www.s-p-d.nl

Het werkplan van voorschool Pippeloentje is herzien in mei 2017.